

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2016/2356 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 19ης Δεκεμβρίου 2016**

προς υποστήριξη των δράσεων της SEESAC για τον αφοπλισμό και τον έλεγχο των όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης SALW και των πυρομαχικών τους

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 26 παράγραφος 2 και το άρθρο 31 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 2005 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης SALW και των πυρομαχικών τους («στρατηγική»), η οποία παρέχει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση της Ένωσης στον τομέα των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού («SALW»). Η στρατηγική χαρακτηρίζει τα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη περιοχές που πλήττονται ιδιαίτερος από την υπερβολική συσσώρευση και εξάπλωση των SALW. Διακηρύσσει ότι η Ένωση θα δώσει κατά προτεραιότητα προσοχή στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και υπογραμμίζει, αναφερόμενη ειδικά στα Βαλκάνια, ότι η υποστήριξη της ουσιαστικής πολυμέρειας καθώς και συναφών περιφερειακών πρωτοβουλιών συμβάλλει ουσιαστικά στην υλοποίηση της στρατηγικής. Τονίζει επίσης συγκεκριμένα την αναγκαιότητα συμμετοχής στις προσπάθειες για τη μείωση των πλεονασματικών αποθεμάτων SALW που συσσωρεύτηκαν στην Ανατολική Ευρώπη στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου.
- (2) Κατά την 6η προπαρασκευαστική διάσκεψη επανεξέτασης του 2016 όσον αφορά το πρόγραμμα δράσης του ΟΗΕ για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) σε όλες του τις μορφές («Πρόγραμμα Δράσης του ΟΗΕ»), το οποίο εγκρίθηκε στις 20 Ιουλίου 2001, όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ επαναβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να αποτρέψουν την παράνομη διακίνηση των SALW. Τα κράτη εξέφρασαν ικανοποίηση για την πρόοδο όσον αφορά την ενίσχυση της υποπεριφερειακής και περιφερειακής συνεργασίας και δεσμεύτηκαν να καθιερώσουν ή να ενισχύσουν, κατά περίπτωση, τέτοιους μηχανισμούς συνεργασίας, συντονισμού και ανταλλαγής πληροφοριών, μεταξύ των οποίων την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, προκειμένου να υποστηρίξουν την υλοποίηση του Προγράμματος Δράσης.
- (3) Η Υπηρεσία Διεκπεραίωσης της Νοτιοανατολικής και Ανατολικής Ευρώπης για τον έλεγχο των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού (SEESAC), που ιδρύθηκε στο Βελιγράδι το 2002 και λειτουργεί υπό την κοινή εντολή του Προγράμματος Ανάπτυξης του ΟΗΕ (UNDP) και του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας (πρώην συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη), συνεπικουρεί τους εθνικούς και περιφερειακούς φορείς στο έργο του ελέγχου και της περιστολής της εξάπλωσης και της κατάχρησης των SALW και των πυρομαχικών τους, με απώτερο στόχο την προαγωγή της σταθερότητας, της ασφάλειας και της ανάπτυξης στη Νοτιοανατολική και την Ανατολική Ευρώπη. Η SEESAC δίδει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη περιφερειακών σχεδίων για την αντιμετώπιση της διασυνοριακής διακίνησης όπλων.
- (4) Η Ένωση έχει υποστηρίξει στο παρελθόν τη SEESAC, μέσω της απόφασης 2002/842/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ⁽¹⁾, η οποία παρατάθηκε και τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις 2003/807/ΚΕΠΠΑ ⁽²⁾ και 2004/791/ΚΕΠΠΑ ⁽³⁾ καθώς και με την απόφαση 2010/179/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾. Η Ένωση υποστηρίζει επίσης τη δραστηριότητα της SEESAC στον τομέα του ελέγχου των όπλων μέσω της απόφασης 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση 2002/842/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2002, για την εφαρμογή της κοινής δράσης 2002/589/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καταπολέμηση της αποσταθεροποιητικής συσσώρευσης και διάδοσης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (ΕΕ L 289 της 26.10.2002, σ. 1).

⁽²⁾ Απόφαση 2003/807/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την παράταση και την τροποποίηση της απόφασης 2002/842/ΚΕΠΠΑ για την εφαρμογή της κοινής δράσης 2002/589/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καταπολέμηση της αποσταθεροποιητικής συσσώρευσης και διάδοσης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (ΕΕ L 302 της 20.11.2003, σ. 39).

⁽³⁾ Απόφαση 2004/791/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2004, για την παράταση και την τροποποίηση της απόφασης 2002/842/ΚΕΠΠΑ για την εφαρμογή της κοινής δράσης 2002/589/ΚΕΠΠΑ σχετικά με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καταπολέμηση της αποσταθεροποιητικής συσσώρευσης και διάδοσης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (ΕΕ L 348 της 24.11.2004, σ. 46).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2010/179/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2010, προς υποστήριξη των δράσεων της SEESAC για τον έλεγχο των εξοπλισμών στα Δυτικά Βαλκάνια στα πλαίσια της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης SALW και των πυρομαχικών τους (ΕΕ L 80 της 26.3.2010, σ. 48).

⁽⁵⁾ Απόφαση 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 2013, προς υποστήριξη των δράσεων της SEESAC για τον αφοπλισμό και τον έλεγχο των όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης SALW και των πυρομαχικών τους (ΕΕ L 332 της 11.12.2013, σ. 19).

- (5) Η Ένωση επιθυμεί να χρηματοδοτήσει ακόμη ένα έργο της SEESAC για τον περιορισμό της απειλής της παράνομης εξάπλωσης και διακίνησης SALW και των πυρομαχικών τους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Με σκοπό την υλοποίηση της στρατηγικής της ΕΕ για να καταπολεμηθεί η παράνομη σώρευση και εμπορία με αντικείμενο τα φορητά όπλα και τον ελαφρύ οπλισμό (SALW) καθώς και τα πυρομαχικά τους, και την προαγωγή της ειρήνης και της ασφάλειας, οι δραστηριότητες του Σχεδίου για τη μείωση της απειλής από την παράνομη εξάπλωση και εμπορία SALW και πυρομαχικών τους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη που θα υποστηριχθούν από την Ένωση θα επιδιώκουν τους ακόλουθους συγκεκριμένους στόχους:

αυξημένη περιφερειακή συνεργασία, ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής,

βελτιωμένη ικανότητα για υλική ασφάλεια και διαχείριση αποθεμάτων («PSSM») μέσω αναβαθμίσεων της ασφάλειας των υποδομών, ελάττωσης πλεονασμάτων και κατάρτισης,

ενισχυμένη ικανότητα επισημάνσης, εντοπισμού και καταχώρισης σε μητρώα,

μείωση της παράνομης κατοχής και κατάχρησης πυροβόλων όπλων μέσω της υποστήριξης εκστρατειών ευαισθητοποίησης και συλλογής.

Η Ένωση θα χρηματοδοτήσει αυτό το έργο, το οποίο περιγράφεται λεπτομερώς στο παράρτημα.

Άρθρο 2

1. Η Ύπατη Εκπρόσωπος έχει την ευθύνη της εφαρμογής της παρούσας απόφασης.
2. Η SEESAC αναλαμβάνει την τεχνική εφαρμογή του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 1.
3. Η SEESAC εκτελεί τα καθήκοντά της υπό την ευθύνη της Ύπατης Εκπροσώπου. Για τον εν λόγω σκοπό, η Ύπατη Εκπρόσωπος συνομολογεί τις αναγκαίες ρυθμίσεις με το UNDP, ενεργώντας για λογαριασμό της SEESAC.

Άρθρο 3

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την υλοποίηση του προβλεπόμενου στο άρθρο 1 έργου που χρηματοδοτείται από την Ένωση ανέρχεται σε 6 508 136 EUR. Ο συνολικός προϋπολογισμός του όλου προγράμματος υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε 9 142 355 EUR. Το πρόγραμμα θα συγχρηματοδοτηθεί από την Ένωση, το Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου της Νορβηγίας και τους δικαιούχους.
2. Η διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται με το οριζόμενο στην παράγραφο 1 ποσό αναφοράς γίνεται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους κανόνες που ισχύουν για τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
3. Η Επιτροπή επιβλέπει την ορθή διαχείριση των δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Προς τούτο, συνομολογεί τις αναγκαίες συμφωνίες με το UNDP, ενεργώντας για λογαριασμό της SEESAC. Η συμφωνία ορίζει ότι η SEESAC πρέπει να εξασφαλίζει προβολή της συνεισφοράς της Ένωσης, αντίστοιχη με το ύψος της.
4. Η Επιτροπή θα επιδιώξει να συνάψει τη συμφωνία της παραγράφου 3 το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Ενημερώνει το Συμβούλιο για τυχόν δυσκολίες στη διαδικασία αυτή και για την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας.

Άρθρο 4

1. Η Ύπατη Εκπρόσωπος υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, βάσει τακτικών τριμηνιαίων εκθέσεων που εκπονεί η SEESAC. Οι εκθέσεις αυτές θα χρησιμεύσουν ως βάση για την αξιολόγηση του Συμβουλίου.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση επί των δημοσιονομικών πτυχών του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 5

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσής της.
2. Η παρούσα απόφαση λήγει 36 μήνες μετά την ημερομηνία σύναψης της προβλεπόμενης στο άρθρο 3 παράγραφος 3 συμφωνίας ή, αν δεν έχει συναφθεί συμφωνία εντός της περιόδου αυτής, έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης.

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 2016.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
L. SÓLYMOS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρόταση για συμβολή της Ένωσης στο έργο της SEESAC για τον περιορισμό της απειλής της παράνομης εξάπλωσης και διακίνησης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) και των πυρομαχικών τους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη**1. Εισαγωγή και στόχοι**

Η Νοτιοανατολική (ΝΑ) Ευρώπη εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ιδιαίτερης ανησυχίας και ταυτόχρονα μείζονα πρόκληση για τη στρατηγική της ΕΕ που στοχεύει στην καταπολέμηση της παράνομης συσσώρευσης και διακίνησης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) και των πυρομαχικών τους («στρατηγική της ΕΕ για τα SALW»). Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών ελέγχου των SALW εξακολουθεί να περιορίζεται λόγω της τεράστιας συσσώρευσης SALW και πυρομαχικών, των ανεπαρκών συνθηκών αποθήκευσης, της μεγάλης κλίμακας παράνομης κατοχής και λόγω των κενών στη χάραξη πολιτικών και στις ικανότητες εφαρμογής. Ως εκ τούτου, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής πρόοδος, να εξασφαλιστούν οφέλη και να προετοιμαστεί το έδαφος για μια μακροπρόθεσμη λύση, εξακολουθεί η παροχή υποστήριξης από την Ένωση για την αντιμετώπιση της απειλής της εξάπλωσης και της παράνομης διακίνησης SALW στη ΝΑ Ευρώπη και από αυτήν να συνιστά ουσιαστικό τμήμα των προσπαθειών της Ένωσης για επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της ΕΕ για τα SALW.

Ο γενικότερος στόχος του έργου είναι να συμβάλει στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια μέσω της αντιμετώπισης της απειλής που ενέχουν η ευρεία συσσώρευση και παράνομη διακίνηση SALW και των πυρομαχικών τους στη ΝΑ Ευρώπη και από αυτήν. Συγχρόνως, θα συμβάλει στην ενίσχυση της περιφερειακής σταθερότητας μέσω εργασιών στο πλαίσιο του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας (ΣΠΣ, που διαδέχθηκε το σύμφωνο σταθερότητας για την Νοτιοανατολική Ευρώπη) και μέσω της συνεργασίας στο πλαίσιο άλλων σχετικών πρωτοβουλιών. Συγκεκριμένα, το έργο θα αυξήσει την περιφερειακή συνεργασία, την ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών και θα οδηγήσει σε ενίσχυση της ικανότητας για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής· θα βελτιώσει την ικανότητα για υλική ασφάλεια και διαχείριση αποθεμάτων («PSSM») μέσω αναβαθμίσεων της ασφάλειας των υποδομών, ελάττωσης των πλεονασμάτων και κατάρτισης· θα ενισχύσει την ικανότητα επισημάνησης, εντοπισμού και καταχώρισης σε μητρώα· και θα μειώσει την παράνομη κατοχή και κατάχρηση πυροβόλων όπλων μέσω της υποστήριξης εκστρατειών ευαισθητοποίησης και συλλογής.

Η υλοποίηση του έργου βασίζεται στο περιφερειακό σχέδιο εφαρμογής για την καταπολέμηση της διάδοσης των SALW και θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ασφάλειας και της σταθερότητας στην ΝΑ Ευρώπη και πέραν αυτής, μέσω της αντιμετώπισης της εξάπλωσης και της παράνομης διακίνησης των SALW και των πυρομαχικών τους. Το έργο θα συμβάλει άμεσα στην υλοποίηση της Στρατηγικής Ασφαλείας της ΕΕ, της στρατηγικής της ΕΕ για τα SALW, της στρατηγικής της ΕΕ για τα πυροβόλα όπλα, της Συνθήκης Εμπορίας Όπλων, του Προγράμματος Δράσης του ΟΗΕ για μια συνολική πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη της παράνομης διακίνησης των SALW, του Διεθνούς Μέσου Εντοπισμού, και του Πρωτοκόλλου του ΟΗΕ για τα πυροβόλα όπλα και της απόφασης 1325(2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και θα ενισχύσει ειδικά την περιφερειακή συνεργασία για την καταπολέμηση της απειλής που συνιστά η εξάπλωση των SALW και των πυρομαχικών τους. Τα αποτελέσματα του έργου θα συμβάλουν άμεσα στην εφαρμογή του 16ου στόχου για τη βιώσιμη ανάπτυξη που αφορά τις ειρηνικές και δικαίες κοινωνίες, και συγκεκριμένα των στόχων 16.1 (σημαντική μείωση όλων των μορφών βίας και των ποσοστών των θανάτων σε όλον τον κόσμο) και 16.4 (σημαντική μείωση των παράνομων ροών όπλων). Επιπλέον, το έργο θα συμβάλει στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών στην Ένωση.

Αυτό το επακόλουθο έργο, αξιοποιώντας κυρίως την παρακαταθήκη της επιτυχούς υλοποίησης της απόφασης 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου και σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW, αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση των εθνικών συστημάτων ελέγχου και στην εκ νέου προαγωγή της πολυμέρειας, μέσω της υλοποίησης περιφερειακών μηχανισμών για την περιστολή της προσφοράς και της αποσταθεροποιητικής εξάπλωσης των SALW και των πυρομαχικών τους. Επιπλέον, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η αύξηση της ικανότητας στην ΝΑ Ευρώπη θα είναι επωφελής και για άλλους πιθανούς τομείς ανησυχίας, θα επιδιωχθεί να αποκτήσει το σχέδιο μια πιο ολοκληρωμένη περιφερειακή διάσταση μέσω στοχευμένων προσπαθειών για τη μεταφορά γνώσεων.

2. Επιλογή εκτελεστικού φορέα και συντονισμός με άλλες συναφείς χρηματοδοτικές πρωτοβουλίες

Η SEESAC αποτελεί κοινή πρωτοβουλία του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) και του ΣΠΣ και κατά συνέπεια αποτελεί το εστιακό σημείο των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα SALW στη ΝΑ Ευρώπη. Ως εκτελεστικός βραχίονας του περιφερειακού σχεδίου εφαρμογής της ΝΑ Ευρώπης για την καταπολέμηση της διάδοσης των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού (SALW), η SEESAC συνεργάζεται από το 2002 με εθνικούς και διεθνείς φορείς στη ΝΑ Ευρώπη αποσκοπώντας στην υλοποίηση μιας ολιστικής προσέγγισης για τον έλεγχο των SALW μέσω της εκτέλεσης ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων στις οποίες περιλαμβάνονται: η ευαισθητοποίηση και οι εκστρατείες συλλογής SALW, η διαχείριση αποθεμάτων, η ελάττωση πλεονασμάτων, η βελτίωση των ικανοτήτων επισημάνησης και

εντοπισμού και ο καλύτερος έλεγχος των εξαγωγών όπλων. Με αυτόν τον τρόπο, η SEESAC έχει αποκτήσει μοναδική ικανότητα και πείρα στην υλοποίηση περιφερειακών παρεμβάσεων με τη συμμετοχή πολλών φορέων, εντός του κοινού πολιτικού και οικονομικού περιβάλλοντος των χωρών της περιοχής, διασφαλίζοντας την εθνική και περιφερειακή ανάληψη ευθύνης και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δράσεων της και έχοντας καθιερωθεί ως η κύρια περιφερειακή αρχή στον τομέα του ελέγχου των SALW.

Η SEESAC διατηρεί ανοικτούς διμερείς και πολυμερείς διαύλους επικοινωνίας με όλους τους συναφείς συμμετέχοντες φορείς και οργανισμούς. Η SEESAC έχει αναλάβει επίσης τον ρόλο της γραμματείας της Περιφερειακής Διευθύνουσας Ομάδας (RSG) για τα SALW. Επιπλέον, η SEESAC έχει αναλάβει τον ρόλο της γραμματείας της πρωτοβουλίας «Περιφερειακή Προσέγγιση για τη Μείωση των Αποθεμάτων» (RASR). Η SEESAC προσκαλείται τακτικά να συμμετέχει σε όλα τα σχετικά περιφερειακά φόρα, όπως για παράδειγμα στις ετήσιες συνεδριάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων ΕΕ — Δυτικών Βαλκανίων· στη διαρθρωμένη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών του ΝΑΤΟ σχετικά με τα SALW και στην αμυντική υπουργική διαδικασία της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (SEDM). Διαθέτει ευρύ δίκτυο επίσημων και ανεπίσημων εταιρικών σχέσεων με οργανισμούς όπως το RACVIAC (Περιφερειακό Κέντρο Συνδρομής στην Επαλήθευση και την Εφαρμογή του Ελέγχου των Εξοπλισμών) — Κέντρο Συνεργασίας για την Ασφάλεια και το φόρουμ Συνεργασίας του ΟΑΣΕ για την Ασφάλεια (FSC). Συμμετέχει σε τακτικές συνεδριάσεις συντονισμού με άλλους φορείς του ΟΗΕ, όπως τα γραφεία UNODC και UNODA, μέσω της Συντονιστικής Δράσης για τον φορητό οπλισμό (CASA) του ΟΗΕ καθώς και με άλλους μηχανισμούς. Η SEESAC έχει κατά συνέπεια εξελιχθεί σε περιφερειακό κόμβο και εστιακό σημείο για ευρύ φάσμα θεμάτων που σχετίζονται με τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας και εστιάζει περισσότερο στον έλεγχο και τη διαχείριση των αποθεμάτων SALW. Με έδρα το Βελιγράδι, η SEESAC δραστηριοποιείται επί του παρόντος σε ολόκληρη τη ΝΑ Ευρώπη, με παρουσία στην Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (B-E), το Κοσσυφοπέδιο*, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Μαυροβούνιο, τη Σερβία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (πΓΔΜ). Στο παρελθόν η SEESAC είχε επίσης δραστηριοποιηθεί στη Βουλγαρία, την Κροατία και τη Ρουμανία. Η ανάληψη ευθύνης σε περιφερειακό επίπεδο διασφαλίζεται μέσω του ΣΠΣ, καθώς και μέσω της Περιφερειακής Διευθύνουσας Ομάδας· εκεί, εκπρόσωποι όλων των κρατών της ΝΑ Ευρώπης καταθέτουν τη στρατηγική καθοδήγηση, τις πρωτοβουλίες και τα αιτήματα για δράση της SEESAC.

Η SEESAC ανέπτυξε μια πρωτοποριακή προσέγγιση με βάση την αντιμετώπιση των κοινών προβλημάτων μέσω περιφερειακών πρωτοβουλιών, η οποία απέφερε εντυπωσιακά αποτελέσματα στη ΝΑ Ευρώπη, όχι μόνο λόγω της παρεπόμενης ζωτικής ανταλλαγής πληροφοριών και της προαγωγής υγιούς προσέγγισης της περιφερειακού ανταγωνισμού, αλλά κυρίως επειδή εξασφαλίζει συνεπή και ευκόλως μετρήσιμα αποτελέσματα μέσω μιας ολιστικής υλοποίησης. Η συμμετοχή της SEESAC σε όλες τις συναφείς περιφερειακές διαδικασίες και πρωτοβουλίες (π.χ. SEDM, RASR, και RACVIAC) επιτρέπει την έγκαιρη και ουσιαστική ανταλλαγή πληροφοριών, την εις βάθος κατανόηση των τρεχόντων ζητημάτων και την απαιτούμενη προορατικότητα, ώστε οι δραστηριότητές της να μην αλληλεπικαλύπτονται και να συνάδουν με τις εκάστοτε ανάγκες των κυβερνήσεων και των περιφερειών, καθώς και με τις αναδυόμενες τάσεις.

Η SEESAC βασίζει όλες τις δραστηριότητές της στα δεδομένα βάσης που συλλέγει και εξασφαλίζει τη σύμφωνη γνώμη και την πολιτική στήριξη των εθνικών ενδιαφερόμενων φορέων ως προϋπόθεση για την ανάληψη δράσης. Τα έργα που έχει ήδη υλοποιήσει η SEESAC με χρηματοδότηση της Ένωσης χαρακτηρίζονται από πολύ υψηλό ποσοστό επιτυχούς ολοκλήρωσης των σχετικών δραστηριοτήτων και από βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων χάρη στην καλλιέργεια και την ενθάρρυνση της εθνικής ανάληψης ευθύνης για τα έργα και τις δραστηριότητές της, στην προώθηση του περιφερειακού συντονισμού, στην ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών καθώς και στην περιφερειακή έρευνα. Η εμπειρογνομosύνη της σχετικά με τα SALW και οι εις βάθος γνώσεις της σχετικά με την εν λόγω περιφέρεια και τους ενδιαφερόμενους φορείς καθιστούν τη SEESAC τον πλέον κατάλληλο εταίρο για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης.

Το έργο αυτό συμπληρώνει τις υφιστάμενες προσπάθειες που καταβάλλονται σε εθνικό επίπεδο για την αναζήτηση όσο το δυνατόν περισσότερων συνεργιών. Ειδικά όσον αφορά τη B-E, το έργο συμπληρώνει δύο άλλα έργα, ήτοι:

- το έργο EXPLODE, με χρηματοδότηση από το βραχυπρόθεσμο σκέλος του ενωσιακού μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη και υλοποιούμενο από το Γραφείο του UNDP στο Σεράγεβο, σε συνεργασία με την αποστολή του ΟΑΣΕ στη B-E, που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας των πολιτών της B-E μέσω της μείωσης των επισφαλών αποθεμάτων πυρομαχικών και της ενίσχυσης της ασφάλειας της αποθήκευσης,
- το έργο SECUP στη B-E για την αναβάθμιση της ασφάλειας των χώρων αποθήκευσης πυρομαχικών και όπλων, το οποίο υλοποιείται από κοινού από την αποστολή του ΟΑΣΕ στη B-E και το Υπουργείο Άμυνας της B-E. Η EUFOR παρέχει εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη και παρακολούθηση των παραμέτρων προστασίας και ασφάλειας της υλοποίησης του έργου.

Η SEESAC θα λειτουργεί μέσω του συντονιστικού μηχανισμού που δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Άμυνας και διεθνείς φορείς και θα επικοινωνεί τακτικά με την EUFOR Althea, την αποστολή του ΟΑΣΕ στη B-E και το Γραφείο του UNDP στο Σεράγεβο, ώστε να διασφαλίσει τον αδιάλειπτο συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα με τα ανωτέρω έργα, καθώς και με τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την αντιμετώπιση του ζητήματος των πλεονασματικών

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη Διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

αποθεμάτων συμβατικών πυρομαχικών που έχει στην κατοχή του το Υπουργείο Άμυνας της Β-Ε και στο πλαίσιο τυχόν μελλοντικών σχεδίων για τη διεξαγωγή εκστρατείας συλλογής παράνομων συμβατικών όπλων στη Β-Ε. Η στενή συνεργασία και ο συντονισμός με αυτά τα δύο έργα απέφεραν σημαντικά οφέλη στην προηγούμενη φάση, καθώς επιτεύχθηκαν καλύτερα αποτελέσματα.

Το προτεινόμενο σχέδιο είναι μέρος του ευρύτερου προγράμματος και η SEESAC θα εργαστεί σε συντονισμό με τις ακόλουθες προσπάθειες παροχής διεθνούς βοήθειας:

- στο Μαυροβούνιο με το έργο MONDEM που τελεί υπό τη διαχείριση του UNDP σε συνεργασία με τον ΟΑΣΕ και αποσκοπεί στη μείωση των κινδύνων που ενέχονται στην καταπολέμηση της διάδοσης μέσω της ανάπτυξης ασφαλών και προστατευμένων υποδομών αποθήκευσης συμβατικών πυρομαχικών καθώς και των συναφών συστημάτων διαχείρισης, στη μείωση του κινδύνου εκρήξεων για τις τοπικές κοινότητες μέσω φιλικής προς το περιβάλλον αποστρατικοποίησης, στην καταστροφή των τοξικών επικινδύνων αποβλήτων (υγρών καυσίμων πυραύλων) και στην υποστήριξη της μεταρρύθμισης του αμυντικού τομέα μέσω της καταστροφής περιορισμένων ποσοτήτων συστημάτων βαρέων όπλων καθ' υπόδειξη του Υπουργείου Άμυνας του Μαυροβουνίου,
- στο Κοσσυφοπέδιο, με το έργο για τον μετριασμό των κινδύνων από πυροβόλα όπλα και εκρηκτικές ύλες (FERM) (πρώην KOSSAC) — το οποίο σχεδιάστηκε αρχικά για να μειώσει την ένοπλη βία στο Κοσσυφοπέδιο και να αυξήσει την ασφάλεια για την τοπική κοινότητα — και το οποίο αποσκοπεί να υποστηρίξει το έργο των ενδιαφερόμενων φορέων του Κοσσυφοπεδίου όσον αφορά τον έλεγχο της ευρέως διαδεδομένης παράνομης κατοχής και κυκλοφορίας SALW, καθώς και να ελαχιστοποιήσει, μέσω της διαχείρισης με βάση τον κίνδυνο και μέσω τεκμηριωμένης προσέγγισης, τους κινδύνους που συνδέονται με αυτά τα όπλα και εκρηκτικές ύλες,
- στη Σερβία με το έργο CASM, που χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, το UNDP και τον ΟΑΣΕ και αποσκοπεί στη βελτίωση της προστασίας και της ασφάλειας προκαθορισμένων χώρων αποθήκευσης συμβατικών πυρομαχικών και στη διάθεση των δηλωθέντων πλεονασματικών πυρομαχικών.

Επιπλέον, με το έργο θα επιδιωχθεί ο συντονισμός με νεογενείς πρωτοβουλίες στην πΓΔΜ, με στόχο να αυξηθούν οι ικανότητες της αστυνομίας για διαχείριση των αποθεμάτων.

Η SEESAC είναι επίσης σε τακτική επικοινωνία με τον ΟΑΣΕ, το NATO και τον Οργανισμό Norwegian Peoples Aid καθώς και με άλλους αρμόδιους φορείς, προκειμένου να διασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα των δράσεων, την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων παρέμβασης και την οικονομικά αποδοτική χρήση των πόρων.

3. Περιγραφή του έργου

Η νέα φάση του έργου SEESAC θα αξιοποιεί την παρακαταθήκη των επιτευγμάτων της απόφασης 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου και θα δίνει έμφαση σε τέσσερις βασικούς τομείς, διατηρώντας την ολιστική προσέγγιση στην αντιμετώπιση της απειλής που συνιστούν τα SALW στην περιοχή. Οι τέσσερις τομείς καλύπτουν το επίπεδο στρατηγικής/πολιτικών καθώς και τις επιχειρησιακές πτυχές, συνδυάζοντας πιο παραδοσιακές προσεγγίσεις του ελέγχου των SALW με την απόδοση έμφασης στις ικανότητες επιβολής του νόμου και στη δικτύωση μέσω της εξέτασης των κύριων απειλών (μεγάλων αποθεμάτων ανεπαρκώς ασφαλισμένων, έλλειψης πληροφόρησης, αύξησης της παράνομης διακίνησης, ευρείας παράνομης κατοχής). Πιο συγκεκριμένα, το έργο θα έχει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- αυξημένη περιφερειακή συνεργασία, ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών με αποτέλεσμα την ενίσχυση της ικανότητας για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής,
- βελτιωμένη ικανότητα για υλική ασφάλεια και διαχείριση αποθεμάτων (PSSM) μέσω αναβαθμίσεων της ασφάλειας των υποδομών, ελάττωσης πλεονασμάτων και κατάρτισης,
- ενισχυμένη ικανότητα επισημάνσης, εντοπισμού και καταχώρισης σε μητρώα,
- μείωση της παράνομης κατοχής και κατάχρησης πυροβόλων όπλων μέσω της υποστήριξης εκστρατειών ευαισθητοποίησης και συλλογής.

Η στρατηγική του έργου βασίζεται στη μοναδική προσέγγιση της SEESAC, σύμφωνα με την οποία η οικοδόμηση και η ενθάρρυνση της εμπιστοσύνης και της συνεργασίας στην περιοχή συνιστούν προαπαιτούμενο για την επίτευξη συγκεκριμένων και μετρήσιμων αλλαγών μετασηματισμού. Ειδικότερα, αποδείχθηκε ότι, σε περιφερειακό επίπεδο, οι διάφορες διαδικασίες που διευκολύνονται από τη SEESAC, στις οποίες συμμετέχουν τόσο οι φορείς χάραξης πολιτικής όσο και οι επαγγελματίες τεχνικού επιπέδου, συνιστούν ουσιαστική συνιστώσα για τη διασφάλιση ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη μεταφορά γνώσεων και την ανταλλαγή εμπειρογνομοσύνης και πληροφοριών. Το αποτέλεσμα ήταν όχι μόνο η αύξηση των ικανοτήτων στην περιοχή, αλλά και, το σημαντικότερο, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης και η δημιουργία γεφυρών συνεργασίας μεταξύ θεσμικών οργάνων και μεμονωμένων εμπειρογνομόνων. Η ατμόσφαιρα επαγγελματικής εμπιστοσύνης καθιστά, με τη σειρά της, δυνατή την πρόοδο σε εθνικό επίπεδο στα θέματα που πραγματεύεται το εν λόγω έργο, τουτέστιν στην υλική ασφάλεια και τη διαχείριση αποθεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελάττωσης πλεονασμάτων, καθώς και στην επισημάνση, τον εντοπισμό και την καταχώριση σε μητρώα, στη συνεργασία σε επιχειρησιακό επίπεδο μεταξύ υπηρεσιών επιβολής του νόμου και στη διασυνοριακή συνεργασία. Επιπλέον, η προσέγγιση της περιφερειακής

συνεργασίας έχει αυξήσει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα στην περιοχή όσον αφορά τις προσπάθειες ελέγχου του εμπορίου όπλων, με αποτέλεσμα τα κράτη της ΝΑ Ευρώπης να συγκαταλέγονται στα πλέον διαφανή παγκοσμίως όσον αφορά την υποβολή στοιχείων για μεταφορές όπλων. Για τον λόγο αυτό, το έργο θα συνεχίσει να στηρίζει την περιφερειακή συνεργασία ως βασική δυναμική συνιστώσα που οδηγεί σε μετρήσιμα αποτελέσματα.

Η γεωγραφική εμβέλεια του έργου καλύπτει τη ΝΑ Ευρώπη και οι άμεσοι δικαιούχοι του έργου είναι η Αλβανία, η Β-E, το Κοσσυφοπέδιο, η Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Μαυροβούνιο, η Σερβία και η πΓΔΜ. Επιπλέον, στο πλαίσιο του έργου θα επιδιωχθεί να διευκολυνθεί η μεταφορά γνώσεων και εμπειρογνώμοσύνης σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα όσον αφορά τα SALW, και συγκεκριμένα στην Ουκρανία και τη Λευκορωσία.

- 3.1. *Αυξημένη περιφερειακή συνεργασία, ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής*

Στόχος

Η περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας για σχεδιασμό και εφαρμογή τεκμηριωμένων πολιτικών για τον έλεγχο των SALW, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται τα διεθνή πρότυπα για τον έλεγχο των SALW, με στόχο να περιοριστεί η απειλή της παράνομης διάδοσης των SALW.

Περιγραφή

Η εν λόγω συνιστώσα, βασισμένη στην επιτυχημένη προσέγγιση της διευκόλυνσης της δικτύωσης σε περιφερειακό επίπεδο — ιδίως μεταξύ των αρχών αδειοδότησης στον τομέα των μεταφορών όπλων (στο πλαίσιο της περιφερειακής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών) και των επιτροπών SALW — που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των δραστηριοτήτων και τη βελτίωση των πολιτικών, θα συνεχίσει να διευκολύνει την περιφερειακή συνεργασία μεταξύ των επιτροπών SALW μέσω τακτικών περιφερειακών συνεδριάσεων, ανταλλαγής πληροφοριών και εργασιών για τη συλλογή δεδομένων και την αύξηση της ικανότητας για χάραξη τεκμηριωμένων πολιτικών. Οι εργασίες στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας θα οδηγήσουν σε αύξηση της ικανότητας για χάραξη πολιτικών μέσω της βελτίωσης της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, μεταξύ άλλων μέσω διεξοδικών ερευνών, σε περιφερειακή ανταλλαγή πληροφοριών και σε αύξηση της γνώσης και της κατανόησης, στους κύκλους των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής και των φορέων υλοποίησής της, σχετικά με τον περίπλοκο χαρακτήρα που έχει το πρόβλημα του ελέγχου των SALW. Η διαφάνεια όσον αφορά τις μεταφορές όπλων θα αυξηθεί επίσης, μέσω της ένταξης της περιφερειακής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών για τις μεταφορές όπλων στη διαδικασία συνεργασίας της επιτροπής SALW, καθώς και μέσω της στήριξης της συνέχισης των πρακτικών διαφάνειας όσον αφορά τη μεταφορά όπλων στην ΝΑ Ευρώπη. Επιπλέον, η συνιστώσα αυτή προβλέπει τη μεταφορά της εμπειρογνώμοσύνης που έχει αποκτηθεί στη ΝΑ Ευρώπη σε άλλες περιφέρειες προκειμένου να υποστηριχθούν οι παρεμβάσεις της Ένωσης σε άλλες περιοχές. Τέλος, η συνιστώσα αυτή θα παράσχει επίσης τεχνική υποστήριξη μέσω της εκπόνησης στοχευμένων και κατά παραγγελία ερευνών σχετικά με τις πολιτικές, καθώς και ενημερωτικών σημειωμάτων για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Πιο συγκεκριμένα, το έργο προβλέπει να συνεχιστεί η διευκόλυνση της περιφερειακής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών μέσω:

- επίσημων περιφερειακών συνεδριάσεων των επιτροπών SALW και των σχετικών φορέων χάραξης πολιτικής (δύο φορές ετησίως) που θα επικεντρώνονται στην ανταλλαγή πληροφοριών, στην ανταλλαγή και τυποποίηση γνώσεων, καθώς και στην κατάρτιση,
- μεταφοράς εμπειρογνώμοσύνης στη Λευκορωσία και την Ουκρανία μέσω της διευκόλυνσης της συμμετοχής τους σε επιλεγμένες επίσημες συνεδριάσεις και μέσω της μετάφρασης και διάδοσης των υφιστάμενων εργαλείων για τον έλεγχο των SALW.

Εκτός αυτού, επιδιώκεται να ενισχυθεί η τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής με:

- τη βελτίωση και την επικαιροποίηση της περιφερειακής βάσης αναφοράς όσον αφορά την κατάσταση σχετικά με τα SALW μέσω της διεξαγωγής περιφερειακής έρευνας για τα SALW (συμπεριλαμβανομένων εθνικών ερευνών), ώστε να αξιολογηθούν οι αλλαγές που σημειώθηκαν σε σύγκριση με την προηγούμενη έρευνα (2006) βάσει βελτιωμένης μεθοδολογίας,
- τη βελτίωση των ικανοτήτων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων μέσω της ανάπτυξης και της συνεχούς επικαιροποίησης ενός εργαλείου παρακολούθησης με βάση τη διαδικτυακή πλατφόρμα της SEESAC «Στοχεύοντας στα όπλα» (Targeting Weapons), καθώς και με την τακτική δημοσιοποίηση έκθεσης παρακολούθησης των SALW στη ΝΑ Ευρώπη που θα συγκεντρώνει τα συναφή δεδομένα καθιστώντας δυνατό τον εντοπισμό διάφορων τάσεων·
- την ενίσχυση της διαχείρισης των γνώσεων, μέσω της συστηματικής συλλογής διδαγμάτων, καθώς και μέσω της διατήρησης της διαδικτυακής πλατφόρμας ανταλλαγής πληροφοριών και της ενίσχυσής της με την ανάπτυξη κατά παραγγελία γνωστικών προϊόντων συναφών με τις πολιτικές·
- την παροχή τεχνικών συμβουλών και εμπειρογνώμοσύνης κατά παραγγελία, προκειμένου να ενισχυθούν η ανάπτυξη, ο σχεδιασμός, η έγκριση και η εφαρμογή πολιτικών.

Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των πολιτικών στον τομέα του ελέγχου των SALW και να διασφαλιστεί ότι η εφαρμογή τους θα ενισχύσει την ασφάλεια τόσο των αντρών όσο και των γυναικών, θα ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου στις πολιτικές για τον έλεγχο των SALW, μέσω της παροχής τεχνικών συμβουλών και εμπειρογνομosύνης, της ανάπτυξης προϊόντων γνώσης και της κατάρτισης, και παράλληλα θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ενδοοικογενειακή βία.

Τούτο θα επιτευχθεί με μια πλήρως συμμετοχική προσέγγιση, πράγμα που θα προσφέρει όχι μόνο τελικά προϊόντα αλλά και ανάπτυξη ικανοτήτων και στήριξη στον τομέα της έγκρισης στα βασικά θεσμικά όργανα· ως αποτέλεσμα, θα διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των παρεμβάσεων.

Αποτελέσματα του έργου/δείκτες υλοποίησης

Το έργο θα συμβάλει στη μείωση των κινδύνων της διάδοσης, βελτιώνοντας τις ικανότητες σχεδιασμού, έγκρισης και εφαρμογής τεκμηριωμένων πολιτικών για τον έλεγχο των SALW μέσω:

- της δημοσιοποίησης έρευνας σχετικά με τα SALW και της καθιέρωσης επικαιροποιημένης βάσης αναφοράς,
- της εξασφάλισης της τακτικής συλλογής, ανάλυσης και δημοσιοποίησης των δεδομένων,
- της ανάπτυξης ή επικαιροποίησης έως και 10 προϊόντων γνώσης σχετικών με τις πολιτικές,
- της παροχής της δυνατότητας για ανταλλαγή πληροφοριών, μεταφορά και τυποποίηση γνώσεων,
- της ανάπτυξης τεχνικών συμβουλών και ικανοτήτων μέσω της παροχής έως και τριών μαθημάτων κατάρτισης,
- της διοργάνωσης έως και έξι επίσημων συνεδριάσεων των επιτροπών SALW,
- της διευκόλυνσης της μεταφοράς γνώσεων.

3.2. Βελτιωμένη ικανότητα για υλική ασφάλεια και διαχείριση αποθεμάτων μέσω αναβαθμίσεων της ασφάλειας των υποδομών, ελάττωσης πλεονασμάτων και κατάρτισης.

Στόχος

Μείωση του κινδύνου διάδοσης μέσω βελτίωσης της ασφάλειας των αποθεμάτων όπλων και πυρομαχικών και της μείωσης των πλεονασματικών αποθεμάτων SALW και των πυρομαχικών τους στην αποθήκη.

Περιγραφή

Από το 2010, η SEESAC χρησιμοποιεί με επιτυχία μια διττή προσέγγιση που περιλαμβάνει 1) τη βελτίωση της ασφάλειας των χώρων αποθήκευσης και 2) την ανάπτυξη της ικανότητας του προσωπικού που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση των αποθεμάτων, αυξάνοντας σημαντικά τα μέτρα ασφαλείας και ελαττώνοντας τον κίνδυνο της ανεπιθύμητης διάδοσης των αποθεμάτων των SALW και των πυρομαχικών τους. Ακολουθώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της υλικής ασφάλειας και της διαχείρισης αποθεμάτων των SALW και των πυρομαχικών τους, η νέα φάση θα επεκτείνει την προσέγγιση αυτή, ενοποιώντας τη με τη μείωση των πλεονασμάτων ώστε να μειωθούν περαιτέρω οι κίνδυνοι διάδοσης. Ως εκ τούτου, το έργο θα βελτιώσει ακόμη περισσότερο την ασφάλεια των αποθηκών όπλων και πυρομαχικών στη ΝΑ Ευρώπη παρέχοντας περαιτέρω εξειδικευμένη τεχνική συνδρομή και συνδρομή σε θέματα υποδομών, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και προδιαγραφές.

Ενώ η ασφάλεια σε στρατιωτικούς χώρους αποθήκευσης έχει αυξηθεί σημαντικά με την απόφαση 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, η SEESAC έχει χαρακτηρίσει τα αποθέματα της αστυνομίας και των Υπουργείων Εσωτερικών ως τομέα προβληματισμού λόγω της απουσίας υποδομών διαφύλαξης, ανεπαρκών υποδομών καταχώρισης σε μητρώα και διαχείρισης αποθεμάτων και πιο πολύπλοκων συστημάτων που περιλαμβάνουν όπλα που χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικούς σκοπούς και κατασχεδέντα πυροβόλα όπλα. Ως εκ τούτου, η συνιστώσα αυτή θα στηρίξει τα Υπουργεία Εσωτερικών και τις αστυνομικές υπηρεσίες με στόχο:

- να ενισχυθεί η ασφάλεια των αποθεμάτων μέσω οικονομικά αποδοτικών στοχευμένων αναβαθμίσεων των υποδομών στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης της αστυνομίας στην Αλβανία, τη Β-Ε, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Μαυροβούνιο, τη Σερβία και το Κοσσυφοπέδιο. Οι αναβαθμίσεις θα επικεντρώνονται σε κεντρικές αποθήκες της αστυνομίας καθώς και σε χώρους φύλαξης αποδεικτικών στοιχείων στους κύριους αστυνομικούς σταθμούς, ώστε να αυξηθεί η ασφάλεια των αποθεμάτων με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά αποδοτικό τρόπο,

- να καταστραφούν έως 50 000 πλεονασματικά και κατασχεθέντα SALW στην περιοχή, καθώς και έως 500 000 τεμάχια πυρομαχικών SALW,
- να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη ικανοτήτων μέσω της κατάρτισης μιας περιφερειακής ομάδας εκπαιδευτών των Υπουργείων Εσωτερικών και της στήριξής τους κατά την εκτέλεση εθνικών προγραμμάτων κατάρτισης στην PSSM βάσει των προγραμμάτων κατάρτισης της SEESAC που εισήγαγε η απόφαση 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου.

Αποτελέσματα του έργου / δείκτες υλοποίησης:

Το έργο θα έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του κινδύνου διάδοσης των SALW μέσω της βελτίωσης της ασφάλειας των αποθεμάτων και της μείωσης των ποσοτήτων πλεονασματικών και κατασχεθέντων SALW, εκρηκτικών και πυρομαχικών που φυλάσσονται από τα Υπουργεία Εσωτερικών και τις αστυνομικές υπηρεσίες σε αποθήκες στην Αλβανία, τη Β-Ε, το Κοσσυφοπέδιο, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία:

- ενίσχυση της ασφάλειας κεντρικών χώρων αποθήκευσης (7) σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές,
- αύξηση της ασφάλειας των χώρων φύλαξης αποδεικτικών στοιχείων (15),
- καταστροφή συνολικής ποσότητας έως 50 000 τεμαχίων συμβατικών όπλων,
- αποστρατικοποίηση και καταστροφή συνολικής ποσότητας έως 500 000 τεμαχίων πυρομαχικών και εκρηκτικών που ενέχουν κίνδυνο διάδοσης.

3.3. Ενισχυμένη ικανότητα επισημάνσης, εντοπισμού και καταχώρισης σε μητρώα

Στόχος

Μείωση της απειλής που συνιστά η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων μέσω της ενίσχυσης της ικανότητας επιβολής του νόμου αναφορικά με την επισημάνση και τον εντοπισμό στη ΝΑ Ευρώπη με προσέγγιση περιφερειακής συνεργασίας βάσει ενισχυμένης συλλογής, ανάλυσης και ανταλλαγής πληροφοριών.

Περιγραφή

Δεδομένης της αύξησης στην παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων προς την Ένωση, καθώς και της αυξημένης χρήσης πυροβόλων όπλων στο οργανωμένο έγκλημα και σε τρομοκρατικές ενέργειες, η ανάπτυξη εύρωστων συστημάτων και μηχανισμών συλλογής και ανταλλαγής πληροφοριών συνιστά ουσιώδες στοιχείο των προσπαθειών καταπολέμησης αυτής της απειλής. Προς τούτο, επί σειρά ετών κατεβλήθησαν σημαντικές προσπάθειες ενίσχυσης της συνεργασίας, καθώς και της γνώσης και της κατανόησης του φαινομένου της διακίνησης όπλων, παράλληλα με τον σχεδιασμό αποτελεσματικών μέτρων περιστολής του. Χάρη στη μακροχρόνια δραστηριοποίησή της στην περιοχή και ιδιαίτερα χάρη στην επιτυχή υλοποίηση της απόφασης 2013/730/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης και διευκόλυνσης του δικτύου εμπειρογνομόνων για τα πυροβόλα όπλα της ΝΑ Ευρώπης (SEEFEN), η SEESAC βρίσκεται στην πρωτοπορία τέτοιων προσπαθειών, λειτουργώντας ως πόλος συγκέντρωσης διαδικασιών συνεργασίας και εργαζόμενη παράλληλα για την αύξηση της ικανότητας των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για επισημάνση, εντοπισμό και καταχώριση σε μητρώα, μεταξύ άλλων μέσω τεχνικής συνδρομής και υποστήριξης της καθιέρωσης και της ενίσχυσης συστημάτων καταχώρισης. Η δραστηριότητα αυτή θα αξιοποιήσει τα επιτεύγματα της προηγούμενης περιόδου με τους εξής τρόπους:

- ενισχύοντας περαιτέρω το SEEFEN και, παράλληλα, χρησιμοποιώντας το ως πλατφόρμα ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών επιβολής του νόμου στη ΝΑ Ευρώπη για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης των SALW και των πυρομαχικών τους. Ειδικότερα, το δίκτυο SEEFEN θα υποστηριχθεί μέσω της συνεχούς διευκόλυνσης συναντήσεων εμπειρογνομόνων (δύο φορές ετησίως) και της ενίσχυσης της ανταλλαγής πληροφοριών. Επιπλέον, θα παρέχεται υποστήριξη στους ειδικούς στα πυροβόλα όπλα με στοχευμένη κατάρτιση και τεχνική συμβουλευτική υποστήριξη, παράλληλα με την επιλεκτική και οικονομικά αποδοτική παροχή τεχνικής συνδρομής μέσω της παροχής εξοπλισμού στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου (υπό τη μορφή μηχανημάτων επισημάνσης κατά την εισαγωγή),
- υποστηρίζοντας τη δημιουργία, και στους επτά δικαιούχους, των σημείων επαφής για τα πυροβόλα όπλα — κεντρικών μονάδων συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών που υποστηρίζουν ερευνητές και εισαγγελείς και καθιστούν δυνατή τη διαμόρφωση και επικαιροποίηση της απεικόνισης της κατάστασης ασφαλείας σχετικά με τη διακίνηση πυροβόλων όπλων από και μέσω της ΝΑ Ευρώπης,

- αξιοποιώντας το έργο που επιτελέστηκε για τη βελτίωση των υποδομών συστημάτων καταχώρισης και βαλλιστικών πληροφοριών καθώς και τις συστάσεις της περιφερειακής μελέτης σκοπιμότητας,
- επιτυγχάνοντας στενή συνεργασία με το σύστημα iArms της Interpol, ώστε να υποστηριχθούν οι υποδομές των αστυνομικών υπηρεσιών της ΝΑ Ευρώπης για τη συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με απολεσθέντα ή κλαπέντα SALW.

Όλες οι δραστηριότητες του SEEFEN θα συντονίζονται στενά με και θα συμβάλλουν στις προσπάθειες της Ευρωπόλ, των ευρωπαϊών εμπειρογνομώνων για τα πυροβόλα όπλα, της ΓΔ Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, της Interpol, της Eurojust, και του Frontex καθώς και άλλων σχετικών φορέων. Αυτό το τμήμα του έργου στηρίζει την ενίσχυση του αποτελεσματικού κράτους δικαίου μέσω του περιορισμού, της καταχώρισης και της μέτρησης των ποσοτήτων και της ζήτησης SALW. Το έργο έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο που να εναρμονίζεται με το Πρόγραμμα Δράσης του ΟΗΕ για τη συνολική πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη του παρανόμου εμπορίου SALW, το διεθνές μέσο εντοπισμού, το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ για τα πυροβόλα όπλα και την οδηγία 91/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου καθώς επίσης με την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, συμβάλλοντας κατά συνέπεια στην επιτυχή εφαρμογή τους, μέσω της βελτίωσης των υποδομών των θεσμικών οργάνων της ΝΑ Ευρώπης στον τομέα της επισημάνσης, του εντοπισμού και της καταχώρισης των όπλων σε μητρώα, με ιδιαίτερη έμφαση στις υποδομές διαμόρφωσης της σωστής απεικόνισης της κατάστασης ασφαλείας ώστε να σχεδιαστούν αποτελεσματικά αντίμετρα στην απειλή της διακίνησης.

Αποτελέσματα του έργου/δείκτες υλοποίησης

- ενίσχυση και βελτίωση του έργου του SEEFEN με τη διοργάνωση έξι συναντήσεων (δύο φορές ετησίως), με επίκεντρο τη δικτύωση και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εμπειρογνομώνων στα πυροβόλα όπλα των υπηρεσιών επιβολής του νόμου,
- βελτίωση της διαδικτυακής πλατφόρμας ανταλλαγής πληροφοριών του SEEFEN,
- ενίσχυση των υποδομών των μελών του SEEFEN μέσω στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης και παροχής τεχνικής και συμβουλευτικής υποστήριξης,
- δημιουργία και λειτουργία σημείων επαφής για τα πυροβόλα όπλα και στους 7 δικαιούχους,
- αύξηση των εγκληματολογικών υποδομών εντοπισμού,
- διαμόρφωση αποτελεσματικού συστήματος επισημάνσης με την προμήθεια μηχανημάτων επισημάνσης,
- ενίσχυση υποδομών για ανταλλαγή πληροφοριών ασφαλείας και πληροφοριών σχετικά με τα πυροβόλα όπλα στη ΝΑ Ευρώπη.

3.4. Μείωση της παράνομης κατοχής και κατάχρησης πυροβόλων όπλων μέσω της υποστήριξης εκστρατειών ευαισθητοποίησης και συλλογής

Στόχος

Αύξηση της περιφερειακής ασφάλειας με καταπολέμηση της μεγάλης κλίμακας παράνομης κατοχής πυροβόλων όπλων μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης και συλλογής.

Περιγραφή

Η παρακαταθήκη των παλαιότερων συγκρούσεων καθώς και η παραδοσιακή προσκόλληση του πληθυσμού της ΝΑ Ευρώπης στα όπλα έχει δημιουργήσει σοβαρό πρόβλημα με τη μεγάλης κλίμακας κατοχή παράνομων όπλων (εκτιμάται ότι είναι της τάξεως πολλών εκατ. τεμαχίων). Η κλίμακα αυτή συνιστά σοβαρή απειλή όχι μόνο για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή αλλά και πέραν αυτής. Παρά κάποιες επιτυχίες από προσπάθειες κάμψης της κατά το παρελθόν, η παράνομη κατοχή παραμένει σημαντική σε ολόκληρη την περιοχή, τροφοδοτώντας δυνητικά την πλευρά της προσφοράς της παράνομης διακίνησης προς την Ένωση. Ωστόσο, το πρόβλημα αυτό απαιτεί μια μακροπρόθεσμη λύση που θα εστιάζεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και αντιλήψεις μέσω συνεχών, στοχευμένων παρεμβάσεων. Το ζήτημα είναι πολύπλοκο και συνεπώς απαιτεί την επανεξέταση των προσεγγίσεων που έχουν ακολουθηθεί ως τώρα και τη διαμόρφωση μιας ισχυρής βασικής ανάλυσης των λόγων για τους οποίους κάποιοι εξακολουθούν να διατηρούν παράνομα όπλα. Κατά την προηγούμενη φάση διαπιστώθηκε η ανάγκη συνεχών προσπαθειών προσέγγισης και ευαισθητοποίησης ώστε να μειωθεί η παράνομη κατοχή πυροβόλων όπλων, που παραμένει μια από τις πλέον άμεσες απειλές. Προς τούτο, η εν λόγω συνιστώσα προτείνει μια πιο σταθερή προσπάθεια ευαισθητοποίησης όσον αφορά τους κινδύνους που θέτει η παράνομη κατοχή καθώς και ενίσχυσης του ρυθμού παράδοσης των SALW μέσω καινοτόμων μεθόδων και προσεγγίσεων εστιασμένων στον πολίτη. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσω:

- ερευνών σε περιφερειακό επίπεδο ώστε να διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη κατανόηση των φαινομένων πίσω από την κατοχή παράνομων όπλων,

- ανάπτυξης και υλοποίησης καινοτόμων εκστρατειών ευαισθητοποίησης και (όπου είναι δυνατόν) συλλογής με στόχο τη μείωση των επιπέδων παράνομης κατοχής.

Οι δραστηριότητες θα διεξαχθούν σε συνεργασία με μεγάλο αριθμό οργανισμών και με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, διαμορφώνοντας έτσι μια βάση για τις μακροχρόνιες προσπάθειες αντιμετώπισης του προβλήματος.

Αποτελέσματα του έργου/δείκτες υλοποίησης:

Το έργο θα συμβάλλει στη συνολική μείωση της ζήτησης και κατοχής παράνομων όπλων μέσω:

- καλύτερης κατανόησης των φαινομένων της παράνομης κατοχής με μελέτη συμπεριφορών σε βάθος,
- ενισχυμένη γνώση των κινδύνων της παράνομης κατοχής όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών με διενέργεια εκστρατειών σε όλη την περιοχή.

4. Δικαιούχοι

Οι άμεσοι δικαιούχοι του έργου θα είναι οι εθνικοί φορείς που είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο των SALW στη ΝΑ Ευρώπη. Όσον αφορά τη διαχείριση αποθεμάτων, τα Υπουργεία Εσωτερικών και οι αστυνομικές υπηρεσίες της Δημοκρατίας της Αλβανίας, της Β-Ε, του Κοσσυφοπεδίου, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, του Μαυροβουνίου, της Σερβίας και της πΓΔΜ θα ωφεληθούν από την ανάπτυξη των ικανοτήτων, από τις βελτιωμένες υποδομές στους χώρους αποθήκευσης και από την υποστήριξη της μείωσης των αποθεμάτων. Τα υπουργεία αυτά θα είναι επίσης άμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης των υποδομών επισήμανσης, εντοπισμού και καταχώρισης των SALW σε μητρώα και θα ωφεληθούν από τη δημιουργία του περιφερειακού δικτύου εμπειρογνομόνων στον τομέα των πυροβόλων όπλων. Τέλος, οι Επιτροπές SALW και οι λοιποί φορείς που είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο των SALW στη ΝΑ Ευρώπη θα ωφεληθούν από την κατάρτιση και την ανταλλαγή πληροφοριών καθώς και από την περιφερειακή συνεργασία. Επιπλέον, σημαντικοί φορείς επιφορτισμένοι με τον έλεγχο των SALW στη Λευκορωσία και στην Ουκρανία θα ωφεληθούν από περιορισμένη και στοχευμένη μεταβίβαση γνώσεων.

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες συνάδουν πλήρως με τις εθνικές προτεραιότητες στον τομέα του ελέγχου των SALW και χαιρούν της υποστήριξης των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για τον έλεγχο των SALW, οι οποίες έχουν αποδείξει έμπρακτα την εν λόγω υποστήριξη και τη δέσμευσή τους να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του έργου.

Οι πολίτες των χωρών της ΝΑ Ευρώπης και της Ένωσης, οι οποίοι κινδυνεύουν από την ευρεία διάδοση των SALW, θα ωφεληθούν έμμεσα από το έργο, χάρη στη μείωση του εν λόγω κινδύνου.

5. Προβολή της Ένωσης

Η SEESAC λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προβληθεί το γεγονός ότι η δράση έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση. Τα μέτρα αυτά θα εφαρμοστούν σύμφωνα το Εγχειρίδιο Επικοινωνίας και Προβολής για τις Εξωτερικές δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η SEESAC θα εξασφαλίσει έτσι την προβολή της συμβολής της Ένωσης με κατάλληλο σήμα και δημοσιότητα, αναδεικνύοντας τον ρόλο της Ένωσης, μεριμνώντας για τη διαφάνεια των δράσεών της και ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους λόγους οι οποίοι οδήγησαν στην έκδοση της απόφασης, καθώς και τη στήριξη της απόφασης από την Ένωση και τα αποτελέσματα αυτής της στήριξης. Το υλικό που θα παραχθεί από το έργο θα επιδεικνύει σε εμφανές σημείο τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης για την ορθή χρήση και αναπαραγωγή της σημαίας.

Δεδομένου ότι οι σχεδιαζόμενες δραστηριότητες ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό όσον αφορά το περιεχόμενο και τη φύση τους, θα επιλεγούν διαφορετικά εργαλεία προώθησης, όπως τα εξής: παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης, διαδικτυακοί τόποι, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ενημερωτικό και προωθητικό υλικό, που περιλαμβάνει ενημερωτικά γραφήματα, φυλλάδια, ενημερωτικά δελτία, δελτία τύπου και άλλα, ανάλογα με την περίπτωση. Όλες οι δημοσιεύσεις, οι δημόσιες εκδηλώσεις, οι εκστρατείες, ο εξοπλισμός και τα κατασκευαστικά έργα στο πλαίσιο του συγκεκριμένου του έργου θα φέρουν την απαιτούμενη σήμανση. Προκειμένου να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο ο αντίκτυπος μέσω της ευαισθητοποίησης των διαφόρων εθνικών κυβερνήσεων και των πολιτών, της διεθνούς κοινότητας, των τοπικών και διεθνών μέσων ενημέρωσης, η γλώσσα που θα χρησιμοποιείται στο παραγόμενο υλικό θα είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη στην ομάδα-στόχο στην οποία αυτό απευθύνεται. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα νέα μέσα ενημέρωσης και στη διαδικτυακή παρουσία.

6. Διάρκεια

Βάσει της πρότερης εμπειρίας από την εφαρμογή της απόφασης 2010/179/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου και λαμβανομένων υπόψη της περιφερειακής διάστασης του έργου, του αριθμού των δικαιούχων καθώς και του αριθμού και της περιπλοκότητας των σχεδιαζόμενων δραστηριοτήτων, το χρονικό περιθώριο για την υλοποίηση του έργου είναι 36 μήνες.

7. Γενική οργάνωση

Η τεχνική υλοποίηση της παρούσας δράσης ανατέθηκε στο UNDP, που ενεργεί για λογαριασμό της SEESAC, μιας περιφερειακής πρωτοβουλίας υπό την αιγίδα του UNDP και του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας (πρώην συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη). Η SEESAC είναι ο εκτελεστικός βραχίονας του περιφερειακού σχεδίου εφαρμογής για την καταπολέμηση της διάδοσης των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού (SALW) και κατά συνέπεια αποτελεί το σημείο αναφοράς για όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τα SALW στη ΝΑ Ευρώπη.

Το UNDP, ενεργώντας για λογαριασμό της SEESAC, θα έχει τη γενική ευθύνη της υλοποίησης των επιμέρους δραστηριοτήτων και υποχρέωση λογοδοσίας για την υλοποίηση του έργου. Η διάρκεια του έργου θα είναι τριετής (36 μήνες).

8. Εταίροι

Η SEESAC θα υλοποιήσει άμεσα τη δράση, σε στενή συνεργασία με τις επιτροπές SALW, καθώς και με τα Υπουργεία Εσωτερικών της Αλβανίας, της Β-Ε, του Κοσσυφοπεδίου, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, του Μαυροβουνίου, της Σερβίας και της πΓΔΜ. Άλλοι σχετικοί φορείς θα συμμετέχουν ενεργά, ιδιαίτερα στις δραστηριότητες 3.4, σύμφωνα με την καθορισμένη πολυμερή ολιστική προσέγγιση στον έλεγχο των SALW.

9. Υποβολή εκθέσεων

Οι υποβαλλόμενες εκθέσεις, αναλυτικές και λογιστικές, θα καλύπτουν το σύνολο της δράσης που περιγράφεται στη σχετική χρηματοδοτική συμφωνία και τον συνημμένο προϋπολογισμό της, ανεξαρτήτως του αν η εν λόγω δράση χρηματοδοτείται εξολοκλήρου από την Επιτροπή ή συγχρηματοδοτείται από αυτήν.

Θα υποβάλλονται αναλυτικές εκθέσεις προόδου ανά τρίμηνο ώστε να καταγράφεται και να παρακολουθείται η πρόοδος που σημειώνεται για την επίτευξη των κύριων αποτελεσμάτων.

10. Εκτιμώμενος προϋπολογισμός

Το συνολικό εκτιμώμενο κόστος του χρηματοδοτούμενου από την Ένωση έργου είναι 6 508 136 EUR.
